

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет психології
Кафедра психології розвитку**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана факультету кібернетики
з навчальної роботи

Олена КАШПУР

« 31 » серпня 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана факультету психології
з навчальної роботи

Алла МОСКАЛЕНКО

« 31 » серпня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

для студентів

галузь знань	12 «Інформаційні технології»
спеціальність	122 «Комп'ютерні науки»
освітній рівень	магістр
освітня програма	Інформатика
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: доктор психол. наук, професор Тетяна ЯБЛОНСЬКА

Пролонговано на 20__/20__ н.р. ____ (_____) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. ____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2021

Розробник: Тетяна ЯБЛОНСЬКА, доктор психологічних наук, професор, доцент
кафедри психології розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри психології розвитку

 Олена ВЛАСОВА

Протокол № 1 від «25» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «30» 08 2021 року

Голова науково-методичної комісії Дмитро КОРОЛЬОВ

Погоджено з науково-методичною комісією Інституту філології

Протокол № 1 від «31» серпня, 2021 року

Голова науково-методичної комісії Людмила ОМЕЛЬЧУК

Схвалено гарантом освітньо-наукової програми «Інформатика»

 Степан ШКІЛЬНЯК

«31» серпня 2021 року

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів зі змістом, завданнями та методами психології вищої школи як навчальної дисципліни та галузі науки, забезпечити загальну теоретичну підготовку, а також освоєння сучасних психологічних технологій ефективної навчально-виховної діяльності у закладі вищої освіти, на основі усвідомлення і врахування психологічних аспектів діяльності, сформувані навички їх застосування у практичній діяльності, розвиток психологічної культури та сприяння професійному самовизначенню.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

Знання теоретичних основ структури психіки, факторів і основних механізмів формування особистості.

3. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна *«Психологія вищої школи»* є обов'язковою дисципліною освітньо-наукової програми «Інформатика» за освітнім другим (магістерським) рівнем вищої освіти, галузі знань 12 «Інформаційні технології» за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки».

Викладається у 1 семестрі в обсязі – 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 26 год., самостійна робота – 62 год., консультації – 2 год. Передбачено 2 змістових частини, завершується дисципліна заліком.

У змісті курсу розкриваються психологічні основи навчального процесу ЗВО, вікові й індивідуально-психологічні особливості студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності й розвитку студентської групи, психологічні закономірності педагогічної взаємодії. Важливе місце відводиться свідомому оволодінню професійно-педагогічними вміннями і навичками.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні загальних і фахових компетентностей, зокрема, таких як:

– ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– СК18. Здатність ясно й доступно пояснювати навчальний матеріал, адаптувати наукове знання в навчальний процес.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма (та/або методи і технології) викладання і навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати понятійний апарат психології вищої школи	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%

1.2	знати психологічні основи і механізми професійного становлення особистості в умовах ЗВО	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
1.3	знати особливості студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
2.1	вміти аналізувати й оцінювати психологічні явища, які породжуються умовами навчально-виховного процесу у ЗВО	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
2.2	вміти висловити свої міркування щодо питань проблемного характеру	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
2.3	вміти самостійно опрацювати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел	<i>Самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
2.4	вміти застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	10%
3.	комунікація: формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді, оцінювання само-стійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік</i>	15%

4.	автономність та відповідальність: вдосконалення навичок самостійної роботи, аналіз власної навчально-професійної діяльності, визначення професійно важливих рис своєї особистості.	Лекція, самостійна робота	Усні відповіді, оцінювання самостійної роботи (есе, презентації, практичні завдання), модульні роботи 1,2, залік	15%
----	--	---------------------------------	---	-----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3	4
ПРН13. Використовувати знання з комп'ютерних наук та інформаційних технологій й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.			+	+	+	+	+	+	+
ПРН16. Працювати зі студентською аудиторією в галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій, вміти організувати їх навчальний процес.	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Оцінювання під час навчального періоду:

1. Усні відповіді (виступ на занятті, участь у дискусії, доповнення): РН1.1; РН1.2, РН1.3, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН2.4, РН3, РН4 – 30/18 балів.

2. Самостійна робота (есе, презентації, практичні завдання): РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН3, РН4 – 30 / 18 балів.

3. Модульна робота 1: РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН2.4, РН3, РН4 – 20 / 12 балів.

4. Модульна робота 2: РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН2.4, РН3, РН4 – 20 / 12 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру (максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100) і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студенти, які впродовж семестру набрали сумарно меншу кількість балів, ніж 60 балів, але більшу ніж критично-розрахунковий мінімум – 40 балів, складають залік.

Залік проводиться у вигляді усного опитування за тематикою курсу та виконання творчого індивідуального завдання, які оцінюються у 20 балів. Студенти, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум (40 балів), до складання заліку не допускаються. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та передача підсумкової контрольної роботи здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» від 07.05.2018 року.

Рекомендований мінімум для допуску до заліку 40 балів.

7.2. Організація оцінювання. Впродовж семестру здійснюється оцінювання усіх видів робіт. На аудиторних заняттях оцінюється активність учасників, участь в дискусіях та робота в міні-групах; в кінці вивчення модулів проводиться контрольне тестування. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100.

7.3. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план.

№ п/п	Назва і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
<i>Частина 1. Основи психології вищої школи. Психологія студента</i>				
1	Психологія вищої школи як галузь психологічної науки: історія, предмет, завдання, методи.	2		4
2	Суспільні вимоги до фахівця з вищою освітою	2		4
3	Загальні психологічні особливості студентського періоду розвитку особистості.	2		4
4	Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності	2		4
5	Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студента. Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку.	2		4
6	Роль мотивації в навчально-професійній діяльності студентів.	2		6
7	Соціально-психологічні особливості студентської групи, її структура та розвиток.	2		4
<i>Модульна контрольна робота 1</i>				
<i>Частина 2. Психологія викладача та особливості науково-педагогічної діяльності</i>				
8	Психологічні особливості професії викладача ЗВО.	2		6
9	Навчання і виховання як основні види діяльності викладача. Педагогічна майстерність викладача.	2		4
10	Особливості різних форм навчання. Використання інтерактивних методів навчання у ЗВО.	2		4
11	Психологічні особливості системи «студент-викладач». Педагогічне спілкування.	2		4
12	Бар'єри у педагогічному спілкуванні. Профілактика конфліктів.	2		6
13	Професійне вигорання педагога та його профілактика.	2		4
<i>Модульна контрольна робота 2</i>				
	ВСЬОГО	26	0	62

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **26 год.**

Семінари – **0 год.**

Самостійна робота – **62 год.**

Консультації – **2 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
2. Головінський І.З. Педагогічна психологія: навч. посібник. К.: Аконтіт, 2003. 288 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. 4-е вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2014. 360 с.

4. Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. Психологія вищої школи: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2010. 144 с.
5. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К.: Вища школа, 2004. 336 с.

Додаткові:

1. Аніщенко О. В., Яковець Н. І. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій : Навч. посібник / За заг. ред. Н. І. Яковець. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 199 с.
2. Барнс Л.Б. Преподавание и метод конкретных ситуаций (конкретные ситуации и дополнительная литература): Пер. с англ. / Л.Б. Барнс, К.Р. Кристенсен, Э.Д. Хансен. М.: Гардарики, 2000. 501 с.
3. Бойко В. В. Синдром «эмоционального выгорания» в профессиональном общении. СПб. : Питер, 1999.
4. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. Мн.: Харвест, 2006. 416 с.
5. Василенко Л.П. Педагогічна психологія вищої школи: методичні матеріали до практичних занять. Дрогобич РВВ ДДПУ ім. Івана Франка. 2013. 54 с.
6. Галян О.І. Педагогічна психологія вищої школи. Тексти лекцій. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2010. 90 с.
7. Мащенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. 2-е вид., доп. й перероб. Кременчук, 2006. 272 с.
8. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2006. 206 с.
9. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2003. 267 с.
10. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: Вища школа, 2005. 240 с.
11. Траверсе Т. М. Психологія викладацької роботи : підручник. Київ : Науковий світ, 2010. 269 с.
12. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібник / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту «Україна», 2006. 402 с.
13. Шевчук С. П., Скороходов В. А., Шевчук О. С. Інтерактивні технології підготовки менеджерів : навчальний посібник. Київ : Професіонал, 2009. 232 с.
14. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І. Юрченко. К.: КСУ, 2004. 176 с.
15. Яблонська Т.М. Чинники саморозвитку студента в ракурсі реформування системи вищої освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського: зб. наук. праць. Педагогічні науки*, 2018, №2(61). Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського, 2018. С.333-338.
16. Яблонська Т. М., Булатевич Н. М. Проблема емоційного вигорання в контексті психологічного благополуччя особистості. *Психологічні умови благополуччя персоналу організацій: тези I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 15–17 жовтня 2020 р.* Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2020. 234 с. С.220-222.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до практичних занять, самостійні індивідуальні завдання можна отримати через електронну пошту викладача yablonska@knu.ua.